

NEWSLETTER

ianuarie - februarie 2014

Cuprins:

1. Insolvență. Modificări legislative pag. 2

Implicațiile noilor coduri penal și de procedură penală în privința derulării procedurii reglementate de Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței

2. Legislația fondului funciar. Vânzarea terenurilor agricole din extravilan. Drept de preempțiune legal pag. 5

3. Finanțări. Leasing imobiliar pag. 9

Admisibilitatea acțiunii în pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de act de înstrăinare a unui activ făcând obiectul unui contract de leasing financiar imobiliar

4. Finanțări. Credit bancar pag. 11

Absența caracterului abuziv al clauzelor din contractele de credit bancar permițând cesiunea creanțelor bancare

5. Insolvență. Răspunderea administratorului statutar pag. 14

6. Drept fiscal. Modificarea normelor metodologice de aplicare a Codului fiscal pag. 16

1. Insolvență. Modificări legislative

Implicațiile noilor coduri penal și de procedură penală în privința derulării procedurii reglementate de Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței – Acte normative noi

Categorie	Legislație
Denumirea actului	Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, art. 175 ; Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, art. 81 .
Publicație/Emitent	Parlamentul României
Data actului	1 februarie 2014
Dispoziții principale	Odată cu intrarea în vigoare a noilor coduri penal și de procedură penală, se preconizează o afectare a cursului procedurilor de insolvență supuse prevederilor Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, în special în părțile privind efectele deschiderii procedurii, înstrăinarea în cadrul procedurii a activelor aparținând averii debitorului, precum și sancțiunile de natură penală la regimul insolvenței. Astfel, până la data de 1 februarie 2014, art. 36 din Legea 85/2006 prevedea că, în momentul deschiderii procedurii de insolvență, vor fi suspendate „toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită” formulate împotriva debitorului față de care se deschide procedura insolvenței. Prin modificările aduse acestui articol de Legea nr.255/2013, vor face excepție de la măsura suspendării cazurile de judecare a acțiunilor civile în cadrul proceselor penale. În același sens, art. 53 din Legea 85/2006, în forma anterioară modificării, prevedea că toate bunurile înstrăinate de către administratorul judiciar/lichidator în cadrul procedurii insolvenței sunt dobândite libere de sarcini de orice fel, cum ar fi ipoteci, garanții mobiliare de orice fel, inclusiv de măsurile asigurătorii instituite în cursul procesului penal. Prevederea era extrem de utilă, facilitând valorificările de active într-un regim accelerat în cadrul procedurii, în condițiile în care achizițiile de active într-o astfel de procedură nu se pretează la exerciții de verificare (așa-numitele exerciții de <i>due diligence</i>) pe care cumpărătorii le efectuează în mod curent în afara unei proceduri de acest gen. Modificarea legislativă intrată în vigoare începând cu 1 februarie 2014 afectează parțial textul

în discuție, dispunând că bunurile se dobândesc libere de sarcini sau măsuri asigurătorii, cu excepția, însă, a măsurilor asigurătorii sau a celor preventive luate în cursul procesului penal.¹ Aceasta ar însemna că cel care dobândește un bun asupra căruia este instituit sechestrul penal ar trebui să preia bunul afectat de acel sechestr, sau ca administratorul judiciar să obțină ridicarea în prealabil a acestuia de către organele penale.

Modificările amintite denotă un potențial deloc nesemnificativ de perturbare a derulării procedurilor de insolvență.

În primul rând, nu se stabilește nicio măsură concretă complementară cu privire la efectele continuării judecării acțiunilor civile în cadrul procesului penal, ceea ce va da, probabil, naștere la o jurisprudență neunitară în materia procedurilor de insolvență, cel puțin cu privire la următoarele aspecte:

- vor fi sau nu îndreptățite, ori chiar obligate, părțile civile din procesul penal să solicite înscrierea creanțelor acestora la masa credală?
- au acestea libertatea de a decide încetarea acțiunii civile și sesizarea instanței de insolvență pentru înscrierea creanțelor la masa credală?
- care este situația titularilor de creanțe deja înscrise la masa credală în cadrul procedurilor de insolvență aflate pe rolul instanțelor judecătorești?

Iată doar câteva întrebări la care un răspuns clar nu este atât de simplu de furnizat. Este de presupus că o parte dintre administratorii judiciari, lichidatori, și instanțe vor prefera măsura înscrierii cu titlu provizoriu a creanțelor reclamate de părțile civile din procesele penale, fără să fie, însă, clar, în ce quantum și în baza căror documente justificative. Se poate specula că, în vederea unei asemenea înscrieri, părțile civile vor trebui să depună la dosarul de insolvență declarațiile de creanțe însoțite de dovezi privind stadiul procesului penal, documente precum rapoarte de expertiză întocmite în cadrul procesului penal sau chiar de rapoarte de expertiză întocmite tocmai în scopul particular al înscrierii la masa credală. Se pune, evident, și problema regimului unor asemenea creanțe în cadrul procedurii, cum ar fi dreptul la vot și la distribuiri al acestora.

Este, de asemenea, plauzibil, ca în unele cazuri, să se pună chiar problema respingerii unor astfel de cereri tocmai pe considerentul că înscrierea în sine depinde de stabilirea răspunderii și a quantumului despăgubirilor în cadrul procesului civil, chiar dacă o asemenea măsură ar putea să să priveze părțile civile de obținerea oricărei despăgubiri, fie aceasta cât de mică, din sumele rezultate în urma valorificării activelor averii debitorului. Din cauza efectului drastic al unei asemenea abordări, care ar echivala cu o veritabilă priverare a

---

¹Textul art. 53 din Legea nr.85/2006, după modificare, este următorul: „Art. 53 – *Bunurile înstrăinate de administratorul judiciar sau lichidator, în exercițiul atribuțiilor sale prevăzute de prezenta lege, sunt dobândite libere de orice sarcini, precum ipoteci, garanții reale mobiliare sau drepturi de retenție, de orice fel, ori măsuri asigurătorii, cu excepția măsurilor asigurătorii sau măsurilor preventive specifice, instituite în cursul procesului penal.*” (subl. ns., S&A)

dreptului de proprietate ce ar friza încălcarea Art.1 din Protocolul 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, se poate aprecia că instanțele judecătorești vor respinge un curent de o asemenea natură.

Pe de altă parte, înstrăinarea bunurilor din averea debitorilor afectate de măsuri preventive sau de siguranță instituite în cadrul procesului penal este de natură să blocheze complet valorificarea acestora, căci este greu de imaginat cumpărători dornici să achite valori (de obicei semnificative) în schimbul unor bunuri afectate de sechestre penale. De altfel, credem că s-ar pune inclusiv problema valabilității unei asemenea înstrăinări, întrucât sechestrul penal are efectul scoaterii din circuitul civil al bunului sechestrat. O problemă suplimentară apare în situația, deloc rară, în care bunurile în cauză sunt grevate de cauze de preferință valabile și opozabile, precum ipoteci, și a căror „înghețare” ar produce uriașe prejudicii nu numai creditorilor garantați, dar și celor chirografari.

Practicienii în insolvență și-au manifestat deja serioase îndoieli în ceea ce privește modificările menționate, apreciind că se va produce practic o blocare a vânzărilor cu efecte nefaste asupra procedurii de insolvență.² Tot aceștia apreciază că prin blocarea la vânzare a acestor bunuri nu se asigură o recuperare efectivă a prejudiciului de către victimă, pentru că aceasta va avea același tratament la distribuire, indiferent dacă există sau nu un sechestrul, considerând astfel că prevederea este inutilă din punctul de vedere al procesului penal, fiind totodată de natură a îngreuna și procedura insolvenței.³

O ultimă modificare o reprezintă lista infracțiunilor săvârșite care restrâng dreptul debitorului de a mai propune un plan de reorganizare.⁴ De asemenea, noul Cod Penal incriminează o serie de infracțiuni al căror sediu al materiei se regăsea anterior în Legea insolvenței. Este vorba, în special, de infracțiunile de bancrută simplă (art. 240 noul Cod Penal), bancrută frauduloasă (art. 241 noul Cod Penal) și gestiune frauduloasă (art.242 alin. (2) noul Cod Penal).

Concluzii

Restricționarea valorificării bunurilor din averea debitorilor supuși procedurilor de insolvență care sunt afectate de măsuri preventive sau asigurătorii adoptate în cadrul procesului penal constituie o confirmare legislativă a unei practici judiciare mai vechi, anterioare modificării Legii nr.85/2006 prin intermediul Legii nr.169/2010.⁵ Se poate anticipa ca amendamentele la art.36 și 53 din Legea

---

²A se vedea, cu titlu de exemplu, *Legea Insolvenței se modifică de mâine*, disponibil la http://www.avocatnet.ro/content/articles/id_36015/Legea-Insolventei-se-modifica-de-maine.html#axzz2ryCMakib

³*Idem.*

⁴ Legea nr.187/2012, Art.175 pct.3.

⁵ A se vedea, în acest sens, Decizia Curții de Apel Craiova din data de 17.11.2009, pronunțată în Dosarul nr.13670/95/2008, disponibilă la: <http://jurisprudencedo.com/Efectele-sechestrului-instituit-in-procesul-penal-asupra-urmaririi-silite-a-bunului-in-cadrul-procedurii-insolventei.html>

nr.85/2006, intrate în vigoare la data de 1 februarie 2014 prin intermediul legislației de punere în aplicare a noilor coduri penal și de procedură penală, vor putea genera efecte importante în ceea ce privește derularea eficientă a procedurilor de insolvență. Având în vedere chestiunile învederate anterior, precum și altele care se vor naște în practica de specialitate, este, totuși, de așteptat apariția unor viitoare ajustări legislative.

Din punct de vedere al aplicării în timp, legea procesual penală este de aplicare imediată, astfel încât aceasta urmează a se aplica tuturor cauzelor aflate pe rolul organelor judiciare, inclusiv procedurilor de insolvență aflate în curs de derulare.⁶

În ceea ce privește aplicarea în timp a legii penale, regula este cea a aplicării legii mai favorabile, iar noul Cod penal reprezintă o asemenea lege, întrucât prevede pedepse identice, pentru unele dintre infracțiunile amintite, și chiar mai mici, pentru altele.

Informații suplimentare

Pentru informații suplimentare cu privire la procedura insolvenței, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorii acestui articol, **Ioan Chiper**: +40.743.339.852 sau email: ichiper@stoica-asociatii.ro și **Bogdan-Alexandru Vasile**: +40.743.339.868 sau email: bvasile@stoica-asociatii.ro.

2. Legislația fondului funciar. Vânzarea terenurilor agricole din extravilan. Drept de preempțiune legal

Vânzarea terenurilor agricole situate în extravilanul localităților urmează a se realiza cu respectarea dreptului de preempțiune instituit prin lege în favoarea unor categorii de părți interesate și cu obținerea *inter alia* a avizului structurilor de specialitate de la nivel central sau local din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – Acte normative noi: *Legea privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului.*

---

⁶Art. 3 al Legii nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale prevede că: “Legea nouă se aplică de la data intrării ei în vigoare tuturor cauzelor aflate pe rolul organelor judiciare, cu excepțiile prevăzute în cuprinsul prezentei legi”.

Categorie	Legislație
Denumirea actului	PL-x nr. 579/2013
Publicație/Emitent	Parlamentul României
Data actului	18 februarie 2014
Dispoziții principale	După o evoluție sinuoasă care a inclus și o retrimiteră de către Președintele României a actului normativ spre rediscutare în Parlament, Camera Deputaților a adoptat, în data de 18 februarie 2014, <i>Proiectul de lege privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului</i> (desemnat, în continuare, „Legea”).⁷ Motivul promovării de către Guvernul României a Legii, astfel cum transpare acesta din Expunerea de motive la actul normativ, îl constituie constatarea necesității reglementării cu celeritate a unor măsuri pentru evitarea accentuării fărâmițării proprietăților agricole și pentru asigurarea creării cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție, prin comasare, în condițiile exercitării de către Statul Român a dreptului de preemțiune. Pe de altă parte, s-a învederat necesitatea asigurării într-un termen scurt, începând cu 1 ianuarie 2014, a unor condiții egale la dobândirea prin cumpărare de terenuri agricole de către resortisanții români, respectiv ai unui Stat Membru al Uniunii Europene, al Spațiului Economic European, al Confederației Elvețiene, sau de către apatrizii cu într-unul din aceste state, conform prevederilor Tratatului de Aderare al României la Uniunea Europeană. O primă prevedere notabilă o constituie instituirea condiției reciprocității la dobândirea de terenuri agricole situate în extravilanul localităților din România de către resortisanții unui alt Stat Membru al Uniunii Europene decât România sau al Spațiului Economic European, sau cei ai Confederației Elvețiene.⁸ Pentru statele din afara arealului menționat, dobândirea de astfel e terenuri se poate realiza în baza tratatelor internaționale încheiate de România, precum și a reciprocității.⁹ Prin Legea adoptată, se instituie și un drept legal de preemțiune în favoarea unor categorii de părți interesate în ipoteza intenției proprietarilor terenurilor agricole din extravilan de a înstrăina astfel de terenuri prin vânzare unor terțe

⁷ Forma Legii trimisă la promulgare Președintelui României este disponibilă la: http://www.cdep.ro/pls/proiecte/docs/2013/pr579_13;1.pdf

⁸ Legea, Art. 2 alin. (2).

⁹ Legea, Art. 2 alin. (3).

părți, altele decât rudele până la gradul trei inclusiv.¹⁰ Tot Legea mai prevede că solicitarea și utilizarea certificatului de carte funciară fac pe deplin dovada buneii-credințe cu privire la calitatea de proprietar a vânzătorului asupra imobilului supus vânzării, conform descrierii din cartea funciară.¹¹

Legea stabilește o procedură de urmat pentru asigurarea exercitării dreptului de preempțiune. Pe de o parte, vânzătorul este obligat să înregistreze la primăria din raza unității administrativ-teritoriale în care se află terenul o cerere prin care solicită afișarea ofertei de vânzare a terenului agricol situat în extravilan, în vederea aducerii acesteia la cunoștința titularilor dreptului de preempțiune.¹² Pe de altă parte, acești titulari trebuie ca, în termen de 30 de zile de la afișarea ofertei de vânzare la sediul primăriei și pe pagina de internet a acesteia, să își manifeste în scris intenția de cumpărare, să-i comunice vânzătorului acceptarea ofertei și să o înregistreze la sediul primăriei unde aceasta a fost afișată.¹³

Se stabilește, totodată, și o procedură suplimentară de control al aplicării procedurii privind exercitarea dreptului de preempțiune prin instituirea obligației de obținere de la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin structurile sale centrale sau, după caz, cele subordonate de la nivel local, investite cu aceste atribuții, a unui aviz conform prealabil la vânzarea unor asemenea terenuri.¹⁴ Nu va fi necesară emiterea avizului, iar contractul de vânzare urmează a se încheia pe baza adevărinței eliberate de primărie în cazul în care niciun preemptor nu-și manifestă intenția de cumpărare prin depunerea ofertei în termenul legal.¹⁵

Legea instituie și necesitatea obținerii unor avize prelabile suplimentare în cazul anumitor terenuri având o anumită categorie de folosință sau destinație, precum cele din extravilan situate la o adâncime de 30 de km față de frontiera de stat și țărmul Mării Negre, precum și cele situate la o distanță de până la 2.400 de metri față de obiectivele speciale, ori terenurile din extravilan în care se află situri arheologice, zone cu patrimoniu arheologic reperat sau potențial

---

¹⁰Legea, art. 4 alin.(1): „Înstrăinarea, prin vânzare, a terenurilor agricole situate în extravilan, se face cu respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de Codul civil și a dreptului de preempțiune al coproprietarilor, arendașilor, proprietarilor vecini, precum și al statului român, prin Agenția Domeniilor Statului, în această ordine, la preț și în condiții egale” (subl. ns, S&A).

¹¹Legea, Art. 4 alin. (3).

¹²Legea, Art. 6 alin. (1).

¹³Legea, Art. 7 alin. (1).

¹⁴Legea, art. 9: „Avizul final necesar încheierii contractului de vânzare în formă autentică de către notarul public, sau necesar pronunțării de către instanță a unei hotărâri judecătorești care să țină loc de contract de vânzare, se emite de către structurile teritoriale pentru terenurile cu suprafața de până la 30 de hectare inclusiv, iar pentru terenurile cu o suprafață mai mare, de către structura centrală.”

¹⁵Legea, Art. 10 alin. (1), teza finală.

arheologic evidențiat întâmplător.¹⁶

Sanctiunile pentru nerespectarea dreptului de preemțiune și a procedurilor instituite pentru asigurarea exercitării acestuia și a obținerii avizelor necesare prevăzute de Lege includ nulitatea absolută a actelor încheiate cu neobservarea sau încălcarea acestor formalități, precum și amenzi contravenționale de la 50.000 la 100.000 lei.¹⁷

Concluzii

Nota bene: La momentul întocmirii prezentului newsletter, Legea se află la Președintele României în vederea promulgării.

Dacă Legea urmează a intra în vigoare în forma analizată, se poate anticipa o încetinire a procesului de vânzare a terenurilor agricole situate în extravilan, combinată cu un fenomen de creștere a costurilor implicate în achiziționarea acestor terenuri, precum și de creștere a valorii generale a terenurilor pe piață.

Este posibil și ca preemtorii să beneficieze și într-o altă formă de măsurile analizate, întrucât aceștia ar putea să dobândească de la potențialii achizitori remunerații compensatorii pentru renunțarea la exercitarea dreptului de preemțiune acordat de lege (prin așa-numita răscumpărare a dreptului de preemțiune). În lipsa unor prevederi exprese în Lege, este încă neclar dacă o asemenea categorie de tranzacționare cu aceste drepturi de preemțiune va fi sau nu permisă.

Informații suplimentare

Pentru informații suplimentare cu privire la procedura insolvenței, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorii acestui articol, **Ioan Chiper**: +40.743.339.852 sau email: ichiper@stoica-asociatii.ro și **Bogdan-Alexandru Vasile**: +40.743.339.868 sau email: bvasile@stoica-asociatii.ro.

---

¹⁶Legea, Art. 3 alin. (1).

¹⁷Legea, Art. 15 și 16.

3. Finanțări. Leasing imobiliar

Admisibilitatea acțiunii în pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de act de înstrăinarea unui activ făcând obiectul unui contract de leasing financiar imobiliar – Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție: Secția a II-a civilă, Decizia nr. 3606/2013

Categorie	Jurisprudență
Denumirea actului	Decizia nr. 3606 ¹⁸
Publicație/Emitent	Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție
Data actului	29 octombrie 2013
Dispoziții principale	Între reclamant și pârât s-a încheiat un contract de leasing financiar imobiliar cu clauză irevocabilă de vânzare, în temeiul art. 27 alin. (1) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale. ¹⁹

Reclamantul a solicitat Tribunalului București pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de act de înstrăinare cu privire la un imobil, format din teren, precum și construcție amplasată pe terenul respectiv.

În primă instanță, Tribunalul București a respins acțiunea ca neîntemeiată, cu motivarea că, pe de o parte, „potrivit înscrisurilor de la dosar, terenul nu urma a face obiect al contractului de leasing, obiect determinat și prin aplicarea regulii de interpretare conținută de art. 977 C. civ. 1864,²⁰ și că, pe de altă parte, reclamantul nu a făcut dovada plății prețului activului (construcției) în condițiile art. 8 teza a II-a, respectiv a prețului reactualizat, stabilind și că temeiul de drept invocat (art. 16 din Ordonanța Guvernului nr. 51/1997) nu conferă temeinicie acțiunii promovate”.²¹

Curtea de apel București a admis apelul reclamantului,²² iar Înalta Curte de Casație și Justiție, prin decizia anterior menționată, a respins ca nefondat recursul

¹⁸ Disponibilă la

<http://www.scj.ro/SE%20rezumate%202013/SC%20II%20dec%20r%203606%20din%2029.10.2013.htm>

¹⁹ Potrivit căruia “Societățile comerciale, și regiile autonome, care au în derulare contracte de locație de gestiune, de închiriere sau de asociere în participațiune, pot vinde sau încheia contracte de leasing imobiliar cu clauză irevocabilă de vânzare, prin negociere directă cu locatarii sau asociații în situațiile în care aceștia au efectuat investiții în activele pe care le utilizează reprezentând mai mult de 15% din valoarea acestor active. În acest caz, din prețul de vânzare se scade valoarea investițiilor pe bază de raport de evaluare acceptat de părți.”

²⁰ Potrivit căruia: „Interpretarea contractelor se face după intenția comună a părților contractante, iar nu după sensul literal al termenilor.”

²¹ Sentința nr. 24811 din 16 decembrie 2011 a Tribunalului București, Secția a VI-a civilă.

²² Decizia nr. 449 din 1 noiembrie 2012 a Curții de Apel București, Secția a V-a civilă.

declarat împotriva deciziei Curții de Apel București, stabilind că „este legală decizia prin care se constată intervenită vânzarea-cumpărarea activului care a făcut obiectul unui contract de leasing imobiliar cu clauză irevocabilă de vânzare încheiat între părți în temeiul dispozițiilor art. 27 din O.U.G. nr. 88/1997, lege specială în raport cu O.G. nr. 51/1997, neputând fi primită susținerea potrivit căreia prin hotărârea atacată s-ar fi suplinit consimțământul locatorului la vânzare deoarece această clauză este instituită legal în acord cu scopul reglementării: privatizarea, iar transmiterea proprietății operează de drept, tot în baza legii, la finalul duratei de leasing, consimțământul părților fiind necesar și relevant, în baza art. 27 din O.U.G. nr. 88/1997, numai la momentul încheierii contractului de leasing”.²³

Concluzii

Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că, în temeiul art. 27 alin. (1) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 88/1997, sunt legale contractele de leasing financiar imobiliar cu clauză irevocabilă de vânzare încheiate prin negociere directă de societățile în curs de privatizare cu locatarii imobilelor aflate în stăpânirea acestor societăți, în situațiile în care locatarii au făcut investiții în activele pe care le utilizează reprezentând mai mult de 15% din valoarea activelor respective. În acest caz, din prețul de vânzare urmează a se scădea valoarea investițiilor pe bază de raport de evaluare acceptat de părți. De asemenea, vânzarea se va desfășura cu acordul instituției publice implicate.

Pentru a ajunge la concluzia de mai sus, instanța de recurs a statuat că art. 27 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 88/1997 reprezintă legea specială în raport cu Ordonanța Guvernului nr. 51/1997 privind operațiunile de leasing și societățile de leasing și, ca atare, „societatea care se privatizează nu trebuie să fie o societate de leasing în sensul O.G. nr. 51/1997, competența încheierii contractului de leasing atribuită altor societăți decât cele de leasing fiind conferită de legiuitor prin voința sa, prin lege specială”, care se aplică cu întâietate în raport cu legea generală²⁴.

De asemenea, instanța supremă a apreciat că, în temeiul legii speciale, „transmiterea proprietății operează de drept la finalul duratei de leasing, consimțământul părților fiind necesar și relevant, în baza art. 27 din O.U.G. nr. 88/1997, doar la momentul încheierii contractului de leasing, nu și la cel la care expiră durata de leasing”.²⁵

Informații suplimentare

Pentru informații suplimentare cu privire la procedura insolvenței, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorii acestui articol, **Ioan Chiper**: +40.743.339.852 sau email: ichiper@stoica-asociatii.ro și **Bogdan-Alexandru Vasile**: +40.743.339.868 sau email: bvasile@stoica-asociatii.ro.

²³Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr.3606/2013, pag. 1, preambul, disponibilă la <http://www.scj.ro/SE%20rezumate%202013/SC%20II%20dec%20r%203606%20din%2029.10.2013.htm>.

²⁴Idem, pag. 3, para. 31;

²⁵Idem, pag. 3, para.32;

4. Finanțări. Credit bancar

Absența caracterului abuziv al clauzelor din contractele de credit bancar permițând cesiunea creanțelor bancare - Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție: Secția a II-a civilă, Decizia nr. 12/2012

Categorie	Jurisprudență
Denumirea actului	Decizia nr. 12 ²⁶
Publicație/Emitent	Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție
Data actului	17 ianuarie 2012
Dispoziții principale	Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit recent că

„[...] una dintre condițiile esențiale pentru stabilirea caracterului abuziv al unei clauze este ca acea clauză să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Astfel, nu poate fi considerată abuzivă clauza înscrisă în contractul de credit bancar prin care banca își rezervă dreptul de a cesiona unui terț drepturile și obligațiile sale din contract, întrucât prin cesionarea creanței se schimbă doar titularul dreptului de a încasa creanța, și nicidecum drepturile și obligațiile debitorului.”²⁷

În fapt, reclamanta a încheiat un contract de credit cu o bancă; ulterior, creanța băncii împotriva debitoarei a fost cesionată către o altă societate. În Condițiile generale de creditare, anexă la contractul de credit bancar, la art. 10 a fost înscrisă o clauză prin care banca își rezerva dreptul de a cesiona unui terț drepturile și obligațiile sale din contract. Pe parcursul derulării contractului de credit, a intervenit o cesionare a creanței deținute de către bancă, unei societăți, iar ulterior s-a trecut la scadența anticipată de către creditorul bancar a întregului credit restant, plus dobânzile aferente.

Debitoarea a solicitat instanței judecătorești să constate necesitatea acordului său prealabil la o asemenea cesiune și, prin hotărârea ce o va da, instanța:

- să dispună anularea contractului de cesiune încheiat între cedent și cesionar, care erau chemate în proces în calitate de părâte;
- pe cale de consecință, să constate nulitatea absolută de drept și a contractului de cesiune încheiat ulterior contractării creditului;
- să dispună repunerea în situația anterioară și renegocierea contractului de credit pe care reclamanta l-a încheiat, în faza inițială, cu părâta

²⁶ Pronunțată în recurs de Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și disponibilă la <http://www.scj.ro/SE%20rezumate%202012/SC%20II%20dec%20r%2012%202012.htm>

²⁷Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 12/2012, pag. 1, preambul.

cedentă.

În primă instanță, acțiunea a fost respinsă ca nefondată,²⁸ soluție care a fost menținută atât în apel,²⁹ cât și în recurs, reținându-se, în esență, că:

- nu există un dezechilibru în privința drepturilor și obligațiilor reclamantei, care să se fi produs pe calea cesiunii datoriei sale către o altă societate. Câtă vreme nu se poate socoti un contract bancar ca un contract *intuitu personae*, oricâtă fidelizare ar reuși banca în raport cu clientul său, orice contract bancar poate evolua prin intermediul cesiunii de creanță, iar includerea în condițiile generale de creditare a unei asemenea posibilități nu are nicio legătură cu ceea ce s-a definit ca fiind „clauză abuzivă”.³⁰
- Instanța a apreciat că una din condițiile esențiale pentru stabilirea caracterului abuziv este ca acea clauză să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Or, prin cesionarea creanței se schimbă doar titularul dreptului de a încasa creanța, și nicidecum drepturile și obligațiile debitorului. Mai mult, instanțele au stabilit că până și în lipsa unei astfel de clauze contractuale exprese, cum a fost cea din contractul încheiat de reclamantă, cesiunea de creanță tot ar fi fost posibilă, întrucât orice creanță poate fi obiect al unei cesiuni, conform art. 391 și urm. din C. civ., excepție făcând salariul și pensia de întreținere.³¹
- Ca urmare, nu se poate reține încălcarea unor dispoziții interne, respectiv, art. 79 din Legea nr. 296/2004 privind Codul Consumului, precum și art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, și nici a dispozițiilor din dreptul comunitar, respectiv, Directiva 87/102/CEE a Consiliului din 22 decembrie 1986 de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre privind creditul de consum, modificată prin Directiva nr. 98/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului.³²
- Cu privire la petitul al doilea al acțiunii, instanțele au reținut că acesta apare ca nefundat; din moment ce nulitatea absolută invocată pentru primul dintre actele de cesiune atacate nu a fost primită, cu atât mai mult o atare pretinsă nulitate absolută nu poate atinge nici contractul de cesiune subsecvent.³³

---

²⁸Sentința nr. 215 pronunțată la data de 27 ianuarie 2011 de către Tribunalul Botoșani, Secția comercială, contencios administrativ și fiscal.

²⁹Decizia nr. 49 pronunțată la data de 03 iunie 2011 de către Curtea de Apel Suceava, Secția comercială, contencios administrativ și fiscal.

³⁰Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 12/2012, pag. 1, para. 13.

³¹Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 12/2012, pag. 2-3, para. 21-22 și 48-49.

³²Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 12/2012, pag. 2, para. 23.

³³Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 12/2012, pag. 1, para. 14.

Concluzii

Înalta Curte a stabilit, prin decizia pronunțată, că, în contractul de credit:

- Clauza stipulată la art. 10 din Condițiile Generale de Creditare, invocată de către debitoare, nu poate fi considerată abuzivă, întrucât, *„din punct de vedere obiectiv, nu s-a creat un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților în detrimentul consumatorului, în înțelesul legii; dimpotrivă, acest dezechilibru s-ar crea, însă, în detrimentul comerciantului, prin anularea clauzei. Din punct de vedere subiectiv, comerciantul nu a procedat cu rea-credință, dimpotrivă, consumatorul și-a invocat propria culpă, prin neîndeplinirea uneia dintre obligațiile sale, aceea de plată a ratelor la scadență”*;³⁴
- Instanța a constatat că nu se pune problema reținerii caracterului preformulat, standard, al clauzei, întrucât *„încheierea contractului a presupus o reală negociere a acestuia, excluzându-se astfel vreun abuz de drept al părții determinante în pretinsul raport de adeziune creat”*;³⁵
- Mai mult, instanța a constatat că, *„la data încheierii contractului, debitoarea a avut un consimțământ informat, având o pregătire economică superioară, întrucât deținea funcția de director economic, considerându-se, astfel, că pregătirea sa profesională era suficientă pentru o reprezentare reală și corectă a drepturilor și obligațiilor sale decurgând din contractul încheiat”*.³⁶

În concluzie, instanțele au stabilit că este legală introducerea într-un contract de credit bancar a unei clauze prin care să se convină că banca poate cesiona unui terț drepturile și obligațiile sale, rezultate din încheierea unui contract de credit bancar cu un consumator persoană fizică. Astfel, aceasta nu poate fi considerată, *ab initio*, ca fiind abuzivă, întrucât această clauză nu are ca obiect conținutul drepturilor și obligațiilor părților, ci este exterioară lor, și anume, privește posibilitatea asumată de către bancă de a ceda unui terț drepturile și obligațiile sale, deci nu poate fi vorba de incidența art. 4 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori, potrivit căruia *„o clauză contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.”*

Informații suplimentare

Pentru informații suplimentare cu privire la procedura insolvenței, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorii acestui articol, **Ioan Chiper**: +40.743.339.852 sau email: ichiper@stoica-asociatii.ro și **Bogdan-Alexandru Vasile**: +40.743.339.868 sau email: bvasile@stoica-asociatii.ro.

³⁴Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 12/2012, pag. 5, para 73.

³⁵Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 12/2012, pag. 6, para 77.

³⁶Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 12/2012, pag. 6, para 78.

5. Insolvență. Răspunderea administratorului statutar

Răspunderea solidară a administratorului statutar, în condițiile Codului de procedură fiscală, pentru obligațiile de plată restante ale societății declarate în insolvență. Reaua-credință – Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție: Secția a II-a civilă, Decizia nr. 2964/2013

Categorie   Jurisprudență

Denumirea actului   Decizia nr. 2964³⁷

Publicație/Emitent   Înalta Curte de Casație și Justiție

Data actului   7 martie 2013

Dispoziții principale   În fapt, o persoană a acționat în dubla calitate, atât de asociat, cât și de administrator într-o societate comercială. Ulterior, societatea a intrat în insolvență, iar în această perioadă înstrăinându-se și, implicit, radiindu-se o parte din autoturismele societății, fără să se poată face dovada că sumele obținute din această operațiune au fost folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale sau în interesul societății.

Înalta Curte de Casație și Justiție a ajuns la concluzia că „*în mod corect s-a statuat de organele fiscale că*” acțiunile fostului asociat-administrator se încadrează în ipoteza prevăzută de Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală.^{38 39}

În primă instanță, reclamantul a chemat în judecată organul fiscal în fața Curții de Apel Craiova, solicitând instanței anularea a două decizii emise de către organul fiscal. În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că pârâtul a emis o decizie împotriva acestuia pentru atragerea răspunderii solidară conform art. 27 și 28 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală.

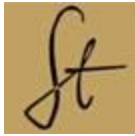
Astfel, instanța de fond a admis contestația și au fost anulate Decizia și Dispoziția emise de organul fiscal⁴⁰.

³⁷ Pronunțată în recurs de Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, disponibilă în rezumat la <http://www.scj.ro/SCA%20rezumate%202013/SCA%20dec%20r%202964%202013.htm>

³⁸ În speță fiind vorba despre dispozițiile art. 27 alin. 2 lit. b), potrivit căruia: „*Pentru obligațiile de plată restante ale debitorului declarat insolvabil, în condițiile prezentului cod, răspund solidar cu acesta următoarele persoane administratorii, asociații, acționarii și orice alte persoane care au provocat insolvabilitatea persoanei juridice debitoare prin înstrăinarea sau ascunderea, cu rea-credință, sub orice formă, a activelor debitorului*”.

³⁹ ICCJ, Secția de Contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 2964/2013, pag. 3, para. 27.

⁴⁰ Sentința nr. 631 din 2 decembrie 2011 a Curții de Apel Craiova – Secția contencios administrativ și fiscal.

Cu toate acestea, împotriva acestei sentințe organul fiscal a formulat recurs, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, invocând ca temei legal dispozițiile art. 304¹ C. proc. civ. și solicitând în principal, casarea sentinței cu trimiterea cauzei spre rejudecare, iar în subsidiar, modificarea sentinței în sensul respingerii acțiunii, ca neîntemeiată.

În recurs, instanța a apreciat că se impune admiterea acestuia, în temeiul art.313 din Codul de procedură civilă, dispunând, în acest sens, casarea sentinței recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare aceleiași instanțe pentru a se stabili perioada în care intimatul-reclamant a avut calitatea de asociat, administrator al societății, precum și care este valoarea bunurilor înstrăinate.

Pentru a ajunge la această decizie, Înalte Curte a constatat că *„intimatul-reclamant a avut calitatea de asociat și administrator al societății declarată insolubilă, în această perioadă înstrăinându-se și implicit radiindu-se o parte din autoturismele ce aparțineau S.C. EI SRL, fără a se face dovada că sumele obținute din această operațiune au fost folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale sau în interesul societății. Acest fapt conduce la concluzia că în mod corect s-a statuat de organele fiscale că intimatul-reclamant se încadrează în ipoteza prevăzută de dispozițiile legale anterior menționate”*.

Astfel, instanța a considerat că asociatul-administrator a fost de rea-credință și în mod corect s-a angajat răspunderea solidară a acestuia prin dispozițiile contestate, reaua credință rezultând din înstrăinarea autoturismelor fără ca sumele obținute să revină societății căreia acesteia îi aparțineau pentru stingerea obligațiilor fiscale.

Însă instanța de recurs, în analiza sa, a constatat că *„asociatului-administrator îi poate fi antrenată răspunderea solidară doar pentru perioada cât a avut calitatea de asociat - administrator al societății debitoare și numai în limita bunurilor valorificate cu încălcarea dispozițiilor menționate anterior; astfel, la dosarul cauzei nu se află înscrisuri/ probe referitoare la aceste aspecte ce se impuneau a fi lămurite de către instanța de fond, potrivit dispozițiilor art.129 alin.(4) și (5) din Codul de procedură civilă, pentru a preveni orice greșală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale, dispunând astfel admiterea recursului”*.

Concluzii

Instanța supremă a stabilit, prin decizia sa, faptul că o *„persoană care a avut calitatea de asociat și administrator al unei societăți declarate insolubilă, într-o perioadă în care din patrimoniul acesteia au fost înstrăinate o parte din bunuri, fără a se face dovada că sumele obținute din aceste operațiuni au fost folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale sau în interesul acestei societăți, face să fie îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art.27 alin.2 lit. b) din O.G. nr.92/2003 privitoare la angajarea răspunderii solidare a administratorului societății debitoare*.

Răspunderea solidară astfel angajată trebuie stabilită doar pentru perioada cât persoana în cauză a avut calitatea de asociat, administrator al societății debitoare și

numai în limita bunurilor astfel valorificate. Condiția privitoare la reaua-credință este în acest caz îndeplinită, reaua-credință rezultând tocmai din înstrăinarea respectivelor bunuri fără ca sumele obținute să revină societății căreia îi aparțineau pentru stingerea obligațiilor fiscale”.

Informații suplimentare

Pentru informații suplimentare cu privire la procedura insolvenței, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorii acestui articol, **Ioan Chiper**: +40.743.339.852 sau email: ichiper@stoica-asociatii.ro și **Bogdan-Alexandru Vasile**: +40.743.339.868 sau email: bvasile@stoica-asociatii.ro.

6. Drept fiscal. Modificarea normelor metodologice de aplicare a Codului fiscal

Hotărârea Guvernului nr. 77/2014 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Codului fiscal

Categorie	Legislație
Denumirea actului	Hotărârea Guvernului nr. 77/2014
Publicație/Emitent	Guvernul României
Data actului	5 februarie 2014
Dispoziții principale	În Monitorul Oficial nr. 108 din 12 februarie 2014 a fost publicată Hotărârea Guvernului nr. 77/2014 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004.

Hotărârea Guvernului nr. 77/2014 a adus în primul rând armonizarea normelor metodologice cu versiunea actualizată a Codului fiscal după modificările aduse prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 102/2013 și, respectiv, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2013.

În principal, actul normativ supus analizei a adus actualizări în materia impozitului pe profit în ceea ce privește condițiile de acordare a neimpozitării veniturilor din dividende primite de la persoane juridice din state terțe și reglementarea mecanismului de reportare și deducere a cheltuielilor de sponsorizare, în următorii 7 ani consecutivi. De asemenea, a fost detaliată modalitatea de calcul, plată și declarare a impozitului pe profit pentru contribuabilii care au optat pentru anul fiscal diferit de anul calendaristic.

În materia impozitului pe veniturile microîntreprinderilor, normele metodologice au fost modificate cu privire la condițiile de încadrare a unei persoane juridice române în categoria microîntreprinderilor și condițiile de ieșire din sistemul de impunere a veniturilor microîntreprinderilor în cursul anului fiscal.

De asemenea, a fost introdusă condiția de pondere a veniturilor realizate din consultanță și management de peste 20%.

În materia taxei pe valoare adăugată a avut loc corelarea Normelor metodologice de aplicare a cu modificările aduse Codului fiscal, în ceea ce privește aplicarea prevederilor legale privind sistemul TVA la încasare începând cu data de 1 ianuarie 2014.

Normele metodologice au suferit modificări și în ceea ce privește ajustarea TVA în cazul bunurilor pierdute, distruse sau furate și rambursarea TVA către persoanele impozabile nestabilite și neînregistrate în scopuri de TVA în România.

De asemenea, se prevede excluderea din baza de impozitare a TVA aferentă serviciilor de leasing a costului cu asigurarea bunului care face obiectul contractului, atunci când acest cost este recuperat de societățile de leasing prin refacturare de la utilizatori.

Alte modificări vizează definirea serviciilor publice poștale în sensul aplicării scutirii de TVA prevăzute de Codul fiscal, deducerea TVA aferente achizițiilor efectuate de la persoanele impozabile nestabilite în România și scutite de obligația înregistrării în scopuri de TVA în România, modalitatea de evidențiere a bonurilor fiscale în jurnalele pentru vânzări de către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA care aplică sistemul TVA la încasare și aplicarea taxării inverse pentru livrarea de energie electrică către comercianții persoane impozabile.

De asemenea, hotărârea Guvernului amintită include și clarificarea modalității de încadrare în plafonul neimpozabil a veniturilor din activități agricole impuse pe bază de norme de venit, în cazul contribuabililor sau asocierilor fără personalitate juridică care dețin suprafețe destinate producției.

Concluzii

Prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2014 au fost armonizate prevederile normelor metodologice ale Codului fiscal cu prevederile codului, acestea aducând clarificări importante sub aspectul implementării practice a noilor reglementări.

Coroborarea Normelor metodologice cu reglementarea principală în materie fiscală se impunea în contextul recentelor modificări ale Codului fiscal.

Informații suplimentare Pentru informații suplimentare cu privire la parteneriatul public-privat, vă rugăm să luați legătura cu persoana dvs. de contact de la **STOICA & Asociații**, sau cu autorii acestui articol, **Oana Zamă**: +40.743.339.871 sau ozama@stoica-asociatii.ro și **Tiberiu Rădulescu**: +40.752.146.621 sau tradulescu@stoica-asociatii.ro.

Date de contact:

©2014 STOICA& Asociații
Opera Center II
Str. Dr. N. Staicovici nr. 2, et. 2
050558 - Bucuresti, ROMANIA
Tel: +40 (0) 21.40.20.930
Fax: +40 (0) 21.40.20.931
Website: www.stoica-asociatii.ro
Email: sca@stoica-asociatii.ro

Mențiuni legale:

Acest material are caracter pur informativ și nu are caracter de consultanță juridică.

Este interzisă reproducerea, distribuirea sau publicarea sub orice formă a conținutului prezentului material de către orice persoană, fără acordul prealabil scris al STOICA & Asociații. Citarea este permisă numai cu indicarea sursei.

Dacă doriți să adăugați un coleg pe lista de informare sau să ne înștiințați cu privire la modificarea detaliilor dvs. de contact, vă rugăm să ne contactați la sca@stoica-asociatii.ro.